

MELANIA FLOROIU-COMĂNESCU



LIMBA ROMÂNĂ

**CAIET DE LUCRU PENTRU
CLASA a VIII-a**

AUXILIAR DIDACTIC LIMBA ROMÂNĂ

CAIET DE LUCRU PENTRU CLASA A
VIII-A

Copyright © 2020

Autor: MELANIA FLOROIU-COMĂNESCU

Toate drepturile rezervate.

ISBN 978-606-94763-4-5

Editura Evomind, 2020

<https://evomind.org/>

CUPRINS

VOCABULARUL	4
Noțiuni de fonetică	11
PĂRȚILE DE VORBIRE FLEXIBILE	13
VERBUL.....	13
Substantivul	18
Pronumele.....	22
Numeralul	25
ADJECTIVUL.....	27
PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE	33
SINTAXA	35
PREDICATUL ȘI SUBIECTUL.....	35
ATRIBUTUL ȘI COMPLEMENTUL	40

VOCABULARUL

A. A fost odată ca niciodată...

Era odată un împărat puternic și mare și avea pe lângă palaturile sale o grădină frumoasă, bogată de flori și meșteșugită, nevoie mare!(...) În fundul grădinii avea și un măr care făcea mere de aur și de când îl avea, el nu putuse să mănânce din pom mere coapte, căci, după ce le vedea înflorind, crescând, pârguindu-se venea oarecine noaptea și le fura tocmai când era să se coacă. Toți paznicii din toată împărăția și cei mai aleși ostași pe care îi pusese împăratul ca să pândească n-au putut să prinză pe hoți. În cele din urmă veni fiul mai mare al împăratului și zise:

- Tată, am crescut în palaturile tale, m-am plimbat prin astă grădină de atâtea ori și am văzut roade foarte frumoase în pomul din fundul grădinii, dar n-am putut gusta niciodată din ele; (...)

(Prâslea cel voinic și merele de aur)

I. Citește textul de mai sus și apoi completează spațiile libere cu răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință

1. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *puternic*.

.....
.....

2. Numește mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-a format cuvântul *ostași*.

.....
.....

3. Transcrie, din text, două cuvinte formate prin derivare.

.....
.....

4. Transcrie, din text, două cuvinte formate prin conversiune.

.....
.....

5. Indică valoarea morfologică pe care o au în text cuvintele:

Coapte
tale:

6. Identifică, în textul dat, două cuvinte formate prin compunere.

.....
.....

7. Menționează modul în care s-au format cuvintele:

Astă
Niciodată

8. Extrage, din text, două cuvinte aparținând fondului principal lexical.

.....
.....

9. Alcătuieste propoziții în care cuvintele de mai jos să fie folosite cu altă valoare morfologică decât cea din text:

sale:.....
noaptea:.....

10. Menționează antonimele cuvintelor: *puternic și mare*.

.....
.....
.....
.....

II. Alcătuieste un text de 4-5 rânduri, în care să folosești trei cuvinte derivate, trei cuvinte formate prin compunere și trei formate prin conversiune. Subliniază-le și menționează mijlocul de formare.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Identifică, în enunțurile următoare, cuvintele formate prin conversiune și analizează-le după modelul dat.

1. Harnicul este apreciat de toți oamenii.
2. Zecele de la fizică m-a bucurat.
3. Scrisul m-a obosit.
4. I-a făcut un mare bine colegului său.
5. Toamna începe școala.
6. Am văzut alte filme azi.
7. Acest om este prietenul tău..
8. El a reușit grație efortului depus.
9. El desenează minunat.
10. Ea are un of pe care nu-l știe niciun prieten.

11. Așa om, mai rar.
12. A venit și tata la spectacolul nostru.
13. Suferinzii sunt ajutați în acest loc.
14. Florile culese sunt pentru mama.
15. Deasupra orașului s-au adunat nori grei.

harnicul: substantiv obținut prin conversiune (schimbarea valorii gramaticale) din adjectiv

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. *Cum ridici priporul Ciulniței, în pragul dealului, dai de casele boierului Dinu Murguleț, case bătrânești și sănătoase, cum nu se mai întâlnesc astăzi pe la moșiile boierești. De sus, de pe culme, ele se văd roată împrejur până cine știe unde, la dreapta, spre valea Ialomiței, la stânga, pe desişul pădurii de Aramă, iar în faţă pe cotiturile ulițelor strâmbe ale satului.*

Toată curtea boierească trăiește liniștită și bogată, cu cârduri întregi de găște, de curci și de claponi; cu bibilici; cu căruțe dejugate; cu argați ce umblă a treabă de acolo până acolo - și seara, când vine cireada de la câmp, cumpăna puțului, scârțâind neunsă între furci, ține isonul berzelor de pe coșare, ale căror ciocuri, răsturnate pe

spate, toacă de-ți iau auzul. Fără a fi risipă și zarvă, curtea boierească pare populată și bogată.

(Duliu Zamfirescu, *Viața la țară*)

I. Citește textul de mai sus și apoi completează spațiile libere cu răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *bogată*.

.....
.....

2. Numește mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-a format cuvântului *răsturnate*.

.....
.....

3. Transcrie două cuvinte formate prin derivare.

.....
.....

4. Transcrie două cuvinte formate prin conversiune.

.....
.....

6. Identifică, în textul dat, două cuvinte formate prin compunere.

.....
.....

7. Indică modul în care s-au format cuvintele:

desișul::.....

toată::.....

8. Alcătuieste o propoziție în care cuvântul *seara* să fie folosit cu altă valoare morfologică decât cea din text:

.....
.....

9. Explică modul de formare a cuvintelor: *boierească* și *populate*.

.....
.....
.....

10. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *liniștită bogată*:

.....
.....
.....

II. Trece la dativ-genitiv următoarele cuvinte compuse:

floarea-soarelui:

primăvara:

liber-cugetătorul:

nou-născutul:

inginerul-șef:

capra-neagră:

prim-ministrul:

floarea-de-colt:

fărădelegea:

drept-credinciosul:

nou-născutul:

prim-ministrul:

NOȚIUNI DE FONETICĂ

Citește textul următor:

(...) Dar n-apuc să fac bine o mișcare, și Bubico scoate capul lătrându-mă mai furios decât pe conductor; latră și chelălăie și tușește și...

-Bubico, - zice cocoana, - șezi mumos, mamițico!

„Lovi-te-ar jigodia, potaia dracului” zic în gândul meu. N-am văzut de când sunt o javră mai antipatică și mai scârboasă...Dacă aș putea, i-aș rupe gâtul.

În zbieretele desperate ale lui Bubico, mamițica îmi dă să aprind. Îi mulțumesc și m-așez în locul cel mai depărtat din compartiment, de teamă că n-am să mai pot rezista pornirii și am să-i trag la cap când l-o mai scoate din paner.

(I.L Caragiale, *Bubico*-fragment)

1. Subliniază cu o linie diftongii și cu două linii triftongii din textul dat.

2. Indică numărul literelor și sunetelor din care sunt alcătuite cuvintele:
chelălăie, cel, cucoana, zice.

.....

.....

.....

.....

3. Desparte în silabe cuvintele: *mișcare, compartiment, pornirii, paner.*

.....

.....

.....

.....

4. Scrie cuvinte care să conțină diftongii *oa* și *ia*.

.....

.....

.....

.....

5. Transcrie cuvintele cu hiat din textul de mai sus.

Amintește-ți!

Conform DOOM (2005) *normele actuale prevăd despărțirea după pronunțare. Este acceptată și despărțirea după structură, însă cu unele restricții...* (p. LXXX)

PĂRȚILE DE VORBIRE FLEXIBILE

VERBUL

I. Indică valoarea verbului *a avea* din enunțurile următoare:

a. Aș fi scris mai mult, dacă aș fi avut timp.

.....
.....

b. Acum mai am timp să merg la magazin

.....
.....

c. Am să plec la mare, pentru că îmi place acolo.

.....
.....

II. Indică valoarea verbului *a fi* din enunțurile următoare:

a. Sunt un bun actor, de aceea sunt aplaudat când sunt pe scenă.

.....
.....

b. Erai la școală și nu puteai pleca.

.....
.....

c. Aș fi ajuns la timp, dacă nu ar fi întârziat trenul.

.....
.....

d. Să fi știut că ești acolo, veneam pe la tine.

.....

.....

III. Selectează, din enunțurile următoare, formele verbale nepersonale și precizează funcțiile lor sintactice:

- a. Se știe că a picta este relaxant.
- b. Coborând scările, am întâlnit-o pe amica mea.
- c. Vom avea de citit o carte interesantă.
- d. Mereu se aude ciocănind în perete .
- e. Am văzut băieți jucând fotbal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. Subliniază cu o linie construcțiile active și cu două linii pe cele pasive din enunțurile următoare:

- a. Copilul a fost anunțat că trebuia să participe la concurs.
- b. Ea este admirată de oameni pentru că este generoasă.
- c. Romanul aceasta a fost întotdeauna apreciat pentru că subiectul lui este inedit.
- d. Aș fi dorit să nu fi fost pedepsită, dar știu că am greșit.
- e. Era muștrat de acela pentru că îl deranja.

V. Transcrie, din enunțurile de mai sus, complementele de agent și menționează partea de vorbire prin care se exprimă.

.....

.....

.....

.....

VI. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărei afirmații corecte:

1. În propoziția *Am fost la piață*. există o construcție:

- a. activă;
- b. pasivă;
- c. reflexivă.

2. În enunțul *Este bine să fii antrenat de un profesionist* există, în ordine:

- a. o construcție activă și una pasivă;
- b. o construcție pasivă și una activă;
- c. două construcții pasive.

3. În fraza *Am fost invitat la concert, dar sunt plecat din localitate* există:

- a. două construcții pasive;
- b. două construcții active;
- c. o construcție pasivă și una activă.

4. În enunțul: *Se zice că va ploua mult în această vară* se află:

- a. o construcție cu pronume reflexiv, o construcție activă;
- b. o construcție pasivă, o construcție activă;
- c. o construcție cu pronume reflexiv, o construcție pasivă.

5. Enunțul *Mă gândesc adesea la ceea ce mi-ai zis* conține:

- a. două construcții active;
- b. două construcții cu pronume reflexiv;
- c. o construcție cu pronume reflexiv și o construcție activă.

6. În enunțul *Sunt mereu câștigător, pentru că sunt pregătit de un profesor bun* verbele sunt:

- a. amândouă copulative;
- b. primul copulativ, al doilea auxiliar;
- c. primul copulativ și al doilea predicativ.

7. Verbul subliniat din propoziția *Copilul a fost ascultat la lecție* este:

- a. auxiliar;
- b. copulativ;
- c. predicativ.

8. Verbul subliniat din propoziția *Elevul este mereu atent la ore* este:

- a. predicativ;
- b. auxiliar;
- c. copulativ.

9. În fraza *Am cumpărat haina, deoarece prețul ei fusese redus* există:

- a. două predicate verbale;
- b. un predicat verbal și un predicat nominal;

c. două predicate nominale.

10. Verbul din propoziția *Ne temem de animalele sălbatice* este:

a. o construcție cu pronume reflexiv;

b. o construcție pasivă;

c. o construcție activă.

Amintește-ți!

(Conform DOOM II, 2005, p. XCVI-XCVIII)

1. Imperativul negativ se formează de la infinitiv, de aceea la verbe ca *a duce*, *a face*, *a fi*, *a zice* diferă de cel pozitiv: *du/nu duce*, *fă/nu face*, *fii/nu fi*, *zi/nu zice* etc.

2. Verbul *a continua* are, conform normei actuale, la indicativ și conjunctiv prezent, persoana I singular, forma (*eu*) (*să*) *continui* (nu *continuu*).

3. Atenție! Sunt corecte următoarele forme verbale:

- (eu) agreez, (tu) agreezi, (el) agreează;

- (el) să aibă;

- a plăcea, a părea, a cădea, a prevedea, a scădea, a tăcea;

- (noi) să batem, (voi) să bateți;

- eu venii/el veni (perfect simplu);

- (eu) să decernez;

- a risca;
- (eu) absolv;
- (ei) miros;
- trebuie, să trebuiască;
- (eu) voiam;
- (el) aşază;

SUBSTANTIVUL

Citeşte textul următor:

Când se luminează de ziuă, Făt-Frumos vede că şirul munţilor dă într-o mare verde şi întinsă, ce trăieşte în mii de valuri senine, strălucite, care treieră aria mării încet şi melodos, până unde ochiul se pierde în albastrul cerului şi verdele mării. În capătul şirului de munţi, drept asupra mării, se oglindea în fundul ei o măreaţă stâncă de granit din care răsărea ca un cuib alb o cetate frumoasă, care, de albă ce era, părea poleită cu argint. Din zidurile arcate răsăreau ferestre strălucite, iar dintr-o fereastră deschisă se zărea, printre oale de flori, un cap de fată, oacheş şi visător, ca o noapte de vară. Era fata Genarului.

(Mihai Eminescu, *Făt-Frumos din lacrimă*)

1. Completează tabelul următor precizând cazurile şi funcţiile sintactice ale substantivelor din textul dat:

Substantivul	Cazul	Funcţia sintactică

2. Transcrie, din text, două cuvinte articulate cu articol hotărât:

.....
.....
.....
.....

3. Transcrie, din text, două cuvinte articulate cu articol nehotărât.

.....
.....

4. Indică funcțiile sintactice ale substantivelor din enunțurile următoare:

- a. Cărțile de pe bancă sunt curate.
- b. Se aude un zgomot ciudat.
- c. Am parcat mașina în fața casei tale.
- d. Doamna Popescu este de treabă.
- e. Hainele sunt ale acestor buni prieteni.
- f. Anca se duce la casa de pe deal.
- g. Noi suntem împotriva răutății oamenilor.
- h. El a fost mereu un bun medic.
- i. Aceste flori sunt pentru bunica ta.
- j. Avionul zboară deasupra satului natal.
- k. Colegului de bancă îi place fotbalul.

Amintește-ți!

(Conform DOOM, II, p.LXX-LXXV), 2005)

Se scriu cu cratimă substantivele compuse cu unitate semantică și gramaticală mai mică decât a celor scrise într-un cuvânt (și, eventual, cu articulare și flexiune și la primul element) având structura:

1. adjectiv + substantiv, și anume:
 - **bun, rău**: bună-credință (onestitate), bună-cuviință (politețe) bun-gust (simț estetic), bun-rămas (adio), bun-plac, bun-simț, rea-credință, rea-voință;
 - **dublu, triplu**: dublu-casetofon, dublu-decalitru, triplu-voal;
 - **prim, viceprim**: prim-ministru, prim-plan, prim-procuror, viceprim-ministru;
2. interjecție + interjecție: (un) scârța-scârța (-pe-hârtie) „funcționar”;
3. numeral cardinal + substantiv (+/- adjectiv): *trei-frați-pătați* (plantă), *unsprezece-metri* (lovitură), *nouă-ochi* (pește); etc.
4. prepoziția după + substantiv: *după-amiază*, *după-masă* „a doua parte a zilei”;

5. substantiv+ adjectiv: argint-viu (mercur), coate-goale (persoană săracă), gură-spartă, mamă-mare (bunică), mațe-fripte (persoană zgârcită), pește-auriu (pește) rămas-bun, sânge-rece (calm), floare-domnească (plantă); etc.

- Se scriu în cuvinte separate numele de funcții compuse de tipul *comisar principal, director adjunct, director general*.

6. substantiv+ prepoziție + substantiv: *cal-de mare (pește), drum-de-fier (cale ferată, floare-de colț (plantă) ochi-de-pisică (disc reflectorizant), viță-de vie;etc.*

7. substantiv + substantiv în nominativ: *an-lumină (unitate de lungime), bloc-turn, cal-putere (unitate de măsură), câine-lup, contabil-șef, cuvânt-cheie, mamă-soacră (soacra), general-colonel, nord-est, pușcă-mitralieră, watt-oră, zi-lumină, etc.*

8. substantiv (articulat) + substantiv în genitiv: *cerul-gurii, floarea-soarelui, ochiul-boului (plantă), etc.*

9. izolări de propoziții/fraze (majoritatea epitete): *cască-gură (persoană distrată), du-te-vino (mișcare), încurcă-lume, trei-păzește, vino-ncoa (farmec), zgârie-brânză, zgârie-nori, etc.*

10. elemente de compunere vechi + substantive din limba română: *baș-boier, vel-vameș etc.*

11. tipuri izolate: *cuvânt-înainte (prefață), mai-mult-ca-perfect (timp verbal), mai-marele (superiorul), terchea-berchea (persoană de nimic), etc.*

Tot cu cratimă se scriu și substantivele proprii de tipul: *Albă-ca-Zăpada, Făt-Frumos, Strâmbă-Lemne, Roșu-Împărat, Jumătate-de-Om-Călăre-pe-Jumătate-de-Iepure-Șchiop, Hagi-Tudose,, Negru-Vodă, Harap-Alb etc.*

PRONUMELE

1. Identifică pronumele și adjectivele pronominale din enunțurile următoare și completează tabelul de mai jos:

M-a chemat să-l ajut la teme.

Dânsului i-au plăcut aceste cadouri.

A fost sancționat de toți și s-a rușinat.

Albumele acestea sunt ale lor.

Ai săi sunt prieteni buni cu vecinii mei.

Nimeni nu cumpără nicio carte de aici.

Ceilalți au văzut cine a sosit primul.

M-am gândit să plec de la ei.

Desenează asemenea lor.

Oricine învață, reușește.

Ce prăjitură faci?

Am văzut cui i-a dat stiloul.

Mama însăși mi-a cumpărat cadoul acesta.

Pronume/Adjectiv pronominal	Felul	Cazul	Funcția sintactică

2. Precizează valoarea morfologică pe care o au cuvintele subliniate în textul dat.

Cineva, nu se știe din ce vagon, a tras semnalul de alarmă. Din ce vagon?...Asta e ușor de constatat; manivela semnalului nu se poate trage decât rupându-se așa înnodată și cu nodul plumbuit. Personalul trenului umblă forfota, examinând roatele tamponate cu toată presiunea, așa de tamponate că-i trebuie vreo zece minute mecanicului să-și încarce iar pompa de aer comprimat și să poată urni trenul din loc.

(I. L. Caragiale, *D-I Goe...*)

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

Amintește-ți!

Conform DOOM, II, 2005, se revine la scrierea într-un cuvânt a tuturor formelor pronumelui și adjectivului pronominal negativ: *niciunul, niciuna, nicio, niciun*.

Toate componentele locuțiunilor pronominale de politețe se scriu cu literă mare: *Alteța Sa, Excelența Voastră, Domnia Ta, Sfinția Sa* etc.

NUMERALUL

I. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărei afirmații corecte.

1. Numeralul subliniat din propoziția *Au plecat la plimbare câte doi* este:

- a. colectiv;
- b. adverbial;
- c. distributiv.

2. Cuvântul subliniat din propoziția *Am realizat un câștig triplu* este:

- a. numeral multiplicativ, atribut adjectival;
- b. numeral multiplicativ, complement direct;
- c. numeral fracționar, complement direct.

3. Marchează, prin încercuire, seria care conține forme corecte ale numeralului:

- a. patru spre zece, clasa întâia, doisprezece mai;

- b. paisprezece, clasa întâia, douăsprezece mai;
- c. paisprezece, clasa întâi, doisprezece mai.

4. În propoziția *Ambii copii sunt frumoși*, numeralul colectiv are funcție sintactică de:

- a. subiect;
- b. nume predicativ;
- c. atribut adjectival.

5. Marchează, prin încercuire, seria care conține forme corecte ale numeralului:

- a. al doisprezecelea, al șaptesprezecelea;
- b. al douăsprezecelea, al șaptisprezecelea;
- c. al doisprezecelea, al șaptisprezecelea.

6. În propoziția *Pentru cele două surori sunt trandafirii* numeralul cardinal are funcție de:

- a. nume predicativ în acuzativ;
- b. atribut adjectival în acuzativ;
- c. complement indirect în acuzativ.

7. În propoziția *Ea a sosit înainte ambilor băieți* numeralul colectiv are funcția sintactică de:

- a. complement circumstanțial de timp în genitiv;
- b. complement circumstanțial de timp în dativ;
- c. atribut adjectival în genitiv.

8. Cuvintele subliniate din enunțul *Câteșitrei au citit poezia de două ori* sunt:

- a. numeral colectiv primul, numeral adverbial;
- b. numeral adverbial primul și al doilea numeral colectiv;
- c. numeral distributiv primul, numeral adverbial al doilea.

9. Marchează, prin încercuire, seria care conține forme corecte ale numeralului:

- a. al zecelea, al treisprezecelea, al unsprezecelea;
- b. al zecilea, al treisprezecilea, al unsprezecilea;
- c. al zecelea, al treisprezecilea, al unsprezecelea.

10. Numeralul poate îndeplini în propoziție funcțiile:

- a. adjectivului;
- b. substantivului;
- c. verbului.

Amintește-ți!

Conform DOOM, II (p. XCII-XCIII, 2005), „normele actuale acceptă la femininul nearticulat al numeralului ordinal *întâi* postpus substantivului și forma *întâia*: *clasa întâi/întâia*”.

ADJECTIVUL

Citește textul de mai jos.

De pe cea din urmă colină ce se înalță deasupra Văratifului, o întinsă prveliște se deschise ochilor noștri: sub noi, Valea-Sacă se răsfața cu casele ei albe și curate între două dealuri acoperite cu grădini, fânețe și semănături. Mai departe, între răsărit și miazăzi, Bălțăteștii, cu mărețele-i grădini și așezămintele sale de băi, păreau că vor să se ascundă după nesfârșitele șiruri de plopi înalți de mesteacăn blonzi și de brazi posomorâți; cu toate acestea, o rază de soare, căzută din cer peste acest cuib de

zână pierdut între îndoiturile verzi ale dealurilor, răsfârâgea până la noi lumina strălucitoare de pe plăcile metalice cu care e acoperit.

(Calistrat Hogaș, *Amintiri dintr-o călătorie*)

I. Transcrie adjectivele și completează tabelul de mai jos:

Adjective propriu-zise	Adjective provenite din alte părți de vorbire	Cazul	Funcția sintactică

II. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Adjectivul pronominal posesiv (*ochilor*) *noștri* este în cazul:

- a. genitiv;
- b. dativ;
- c. acuzativ.

2. Adjectivele (*casele ei*) *albe și curate* sunt în cazul:

- a. acuzativ;
- b. nominativ;
- c. vocativ.

3. Numeralul cardinal *două (dealuri)* are:

- a. valoare substantivală și funcție de circumstanțial de loc;
- b. valoare pronominală și funcție de circumstanțial de loc;
- c. valoare adjectivală și funcție de atribut.

4. Valoarea morfologică a cuvântului subliniat din structura nesfârșitele șiruri de ploi este de:

- a. substantiv;
- b. adjectiv;
- c. verb la supin.

5. Valoarea stilistică a adjectivului este aceea de:

- a. comparație;
- b. epitet;
- c. personificare.

6. Adjectivul (*o rază de soare*) *căzută* este în cazul:

- a. acuzativ, funcție de atribut adjectival;
- b. nominativ, funcție de atribut adjectival;
- c. acuzativ, complement circumstanțial de loc.

7. Cuvântul subliniat din structura acest cuib de zână este:

- a. pronume demonstrativ;
- b. adjectiv propriu-zis;

c. adjectiv pronominal demonstrativ.

8. Adjectivul *strălucitoare* s-a format prin:

- a. derivare;
- b. conversiune;
- c. compunere.

9. Adjectivul *posomorâți* este la gradul de comparație:

- a. pozitiv;
- b. superlativ absolut;
- c. nu are grad de comparație.

10. Adjectivele la gradul superlativ, din acest text, sunt în număr de:

- a. trei;
- b. două;
- c. nu există.

Amintește-ți!

Forme corecte (conform DOOM, II, p. LXIV-LXV, 2005):

- binecuvântat, binemeritat, binevoitor, clarvăzător, preafelic;
- atoateștiutor, atotputernic;
- răuvoitor, binevoitor, binefăcător, binefăcător;
- nemaipomenit;
- literar-artistic; româno-american; economico-financiar;
- nou-născut; propriu-zis; drept-credincios; sus-numit;

- bine-cunoscut (*celebru*); bine-venit (*oportun*); bine-crescut (*cuviincios*); așa-zis (*pretins*);

PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

I. Identifică părțile de vorbire neflexibile, din enunțurile de mai jos, și menționează felul lor:

1. Deasupra locuiește prietenul meu.

.....
.....

2. Magazinul este în mijlocul acestui sat de munte.

.....
.....

3. Datorită lui, am reușit.

.....
.....

4. Deasupra orașului cerul este senin.

.....
.....

5. Copilul buf! pe asfalt.

.....
.....

6. Chiar dacă plouă, tot plec la munte.

.....
.....

7. Vara, mergem la munte sau la mare.

.....
.....

8. Iar nu și-a făcut tema.

.....
.....
.....

9. Fetele sunt în față, iar băieții sunt în spate.

.....
.....
.....

10. Mulțumită acestei fete am terminat lucrarea astăzi.

.....
.....
.....

I. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Predicatul propoziției *Am fost amenințați de aceștia este:*

- a. verbal;
- b. nominal.

2. Verbul *a fi* din propoziția de mai sus este:

- a. copulativ;
- b. predicativ;
- c. auxiliar.

3. În enunțul *Ea a fost sfătuită să rămână acolo există:*

- a. un predicat verbal și unul nominal;
- b. două predicate verbale;
- c. două predicate nominale.

4. Predicatul celei de-a doua propoziții din fraza *Au văzut ce a devenit fostul lor coleg este:*

- a. a devenit coleg;
- b. a devenit;
- c. ce a devenit.

5. Predicatul propoziției *Dorința mea este de a câștiga concursul este:*

- a. este;
- b. este de a câștiga;
- c. a câștiga.

6. Verbul *a fi* este copulativ în propoziția:

- a. El a fost cândva cel mai bun medic.
- b. El a fost atunci la țară.
- c. El a fost anunțat la timp.

7. Predicatul propoziției *Nu pot desena bine* este:

- a. pot desena;
- b. pot;
- c. desena.

8. Cuvântul subliniat din propoziția *E greu a scrie compuneri* este:

- a. nume predicativ exprimat prin adverb;
- b. nume predicativ exprimat prin adjectiv propriu-zis;
- c. subiect.

9. În propoziția *Noi suntem împotriva acestor obiceiuri* predicatul este:

- a. suntem;
- b. suntem împotriva acestor;
- c. suntem împotriva(...)obiceiuri.

10. Predicatul propoziției *Așa sunt ei!* este:

a. nominal;

b. verbal;

II. Identifică subiectele din enunțurile următoare și menționează partea de vorbire prin care se exprimă:

1. A picta este plăcut.

.....
.....

2. Niciunul nu a citit acest roman.

.....
.....

3. Se auzea bătând în ușă.

.....
.....

4. Au plecat toți spre casă.

.....
.....

5. Ai mei au mers la teatru.

.....
.....

6. Este minunat a-ți aduce aminte clipele din trecut.

.....
.....

7. Cine va participa la concurs?

.....

.....
8. Nu se știe care mă va ajuta la nevoie.

.....
.....
9. Fiecare are ceva de zis.

.....
.....
10. Se auzi cioc-cioc.

.....
.....
III. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. În propoziția *Acel om este apreciat de toți* subiectul este:

- a. acel;
- b. om;
- c. acel om;

2. Cuvântul subliniat din propoziția *Nu se vede niciun trecător pe stradă* este:

- a. subiect;
- b. complement direct;
- c. atribut.

3. Subiectul propoziției *Înalții copaci și frumoasele flori se bucură de sosirea primăverii* este:

- a. înalții copaci și frumoasele flori;
- b. înalții și frumoasele;
- c. copaci și flori.

4. În propoziția Ai tăi te laudă cuvântul subliniat este:

- a. pronume posesiv, genitiv, atribut;
- b. pronume posesiv, nominativ, subiect;

5. Cuvântul *celălalt* este pronume demonstrativ cu funcție de subiect în propoziția:

- a. Celălalt a desenat mai frumos.
- b. Celălalt copil a desenat mai frumos.
- c. Copilul celălalt a desenat mai frumos.

6. Acordul predicatului cu subiectul este corect în propoziția:

- a. Mama ori tata vin la școală;
- b. Mama ori tata vine la școală.

7. Acordul predicatului cu subiectul este corect în propoziția:

- a. O mulțime de copii au venit la munte;
- b. O mulțime de copii a venit la munte.

8. Acordul predicatului cu subiectul este corect în propoziția:

- a. Garoafele și trandafirii sunt frumoși.
- b. Garoafele și trandafirii sunt frumoase.

9. Acordul predicatului cu subiectul este corect în propoziția:

- a. Trandafirii și garoafele sunt frumoși.
- b. Trandafirii și garoafele sunt frumoase.

10. Acordul predicatului cu subiectul este corect în propoziția:

- a. Ce-s cu cărțile astea?
- b. Ce e cu cărțile astea?

ATRIBUTUL ȘI COMPLEMENTUL

I. Citește textul următor:

Greul călătoriei noastre începea de aici; lăsasem acum calea cea mare și bătută și ne îndrumam pe o rețea încâlcită de poteci înguste și fără număr, tăiete de pașii muntenilor pe coamele și coastele ierboase ale Hălăucei. Dimineața era măreață...geana de foc a unui soare curat începuse a se aprinde după piscurile înalte ale munților râpoși din stânga Ozanei; neguri fumegânde pluteau în văzduhul adânc al văilor, iar din lumina, cu care răsăritul începuse a inunda nemărginirile, cel mult dacă mai ajungeau până la noi câteva raze strălucite.

(Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte*)

1. Identifică atributele și complementele din textul dat.

.....

.....

.....

.....

II. Alcătuieste propoziții în care următoarele locuțiuni adjectivale să aibă funcție sintactică de atribut și de nume predicativ.

de seamă

.....
.....

de treabă

.....
.....

cu judecată

.....
.....

de ispravă

.....
.....

III. Alcătuieste propoziții în care substantivul *Maria* să îndeplinească următoarele funcții sintactice:

a. atribut în nominative

.....
.....

b. atribut în acuzativ

.....
.....

c. atribut în genitive

.....
.....

d. atribut în dativ

.....

.....

IV. Identifică atributele și complementele din enunțurile următoare și completează tabelul de mai jos.

1. Respect dorințele alor săi.
2. Și-a pierdut culegerea.
3. Atitudinea împotriva unora nu-mi plac
4. A cui revistă este pe masă?
5. Casa ale cărei ferestre sunt deschise este a mea.
6. Opțiunea niciuneia nu s-a schimbat.
7. Blocul din spatele lui este înalt.
8. Alburile de la cei trei au fost interesante.
9. Comportamentul asemenea primului este de apreciat.
10. Atitudinea față de ambii este respectuoasă.
11. Cu obrajii îmbujorați și cu ochii lucind zâmbea fericit..
12. Lăsa impresia a nu-și da seama de gravitatea situației.
13. Fusese cuprins de dorința puternică de a-și descărca inima în fața mea.
14. Nu am bani de dat și nici lucruri de împrumutat.
15. Am văzut oameni zâmbind.
16. Din salcâmul de afară cad flori albe, parfumate.
17. Viața de zi cu zi a oamenilor nu este ușoară.
18. Magazinul din spate este deschis.

Atributul	Complementul	Partea de vorbire prin care se realizează
